

סוכה פרק ראשון סוכה

יב.

עין משפט
גרי מצוה

(6) רביה (ג. א.) ב. לקמן טו.
(7) לעיל יא. ושינו.
(8) (לעיל יא.)

תורה אור השלם

1. זה הכותב העשה לך
שבועת ימים האספק
מגורך ומיקרבך.
דברים טו יג
2. ואשר תשמעו
הצבירו קול בכל עריהם
ובירושלם לאמר צאו
הרר ורביאו עלי יוח
ועלי עין שפן ועלי הדס
ועלי תפרים ועלי עץ
עבת לעשות סבת
בקרוב: נתימה ה טו

גליון הש"ס

גם' ואימא יין קרוש' עי'
יומא דף טו ע"ב חסין'
דרי' גמז שכר כסרי':
שם חבילי' קש' עין מיל'
סרק דרי' הלסד ד' מהל'
טומחא לעשה' רש"י ד"ה
צאו הדר' שפוק' הוא
בכשר קרוש' פסוק זה
נתימה' וכן נכשי' בחומש
דברים לב כ"ו ותיממו
מתיב בעורא ותמן להס'
והוא נתיממו ט וכן נבילה
דף טו ע"ב נכשי' ד"ה
אלכו משמים וכן לזון
היס' לקמן דף לו ע"ב לזון
בעורא אומר לאו היה חסין
ע"פ דברי ח"ל סנהדרין
דף כג ע"ב מתיב כל
מילי דעורא נתימה' כן
חבילי' אומרינו:

מוסף רש"י

בפסולת גורן ויקב
הכתוב מדבר. שמתן
הכתוב לעשות סך של
סוכה בפסולת גורן ויקב.
כגון קשין וחרושת. דבר
שאלו מקבל טומאה ונגזלו
מן הארץ (ר"ה ג.)

פסולת גורן. קשין: פסולת יקב. פסולת יקב. זמורות ואשכולות יקנים: גורן
עלמו ויקב עלמו. הקשין עם התנואה ואשכולות עם העננים דהוא
ליה דבר המקבל טומאה האוכל: יקב כתיב. דמשמע לאחר שעשה
יין: קרוש. קפוי: הא מילפא הוא בידן. עד השמא היינו סבורין

לדע טעם משמנו מן המקרא הוא
דכפסולת הכתוב מדבר דלא אפשר
לספק ביה: ואסא רבי ירמיה:
שהזכיר לנו יין קרוש הבא משני:
ושאל ביה נרגא. קלסא נגרון כלומר
השיב תשובה נילתח: רב אשי אמר.
באספק מגרנך משמע שאלת אוספו
וקטלו מן הגורן וגורן הוא האוכל
ומה שאלת אוספו ויזכר ממוכו הוא
הפסולת: לאו סהר. פסוק הוא
כספר עורא לעשות סוכות ולא הזכיר
וגדולו מן הארץ: היינו עלי הדס
היינו עץ עבות. מהו זה ומהו זה
להזכיר שניהם נמקרא הלא אחד
הם דההדס הוא עץ עבות על שם
העליון מורכבין או על זה כמין
עבותות ושטרות: דסם שטרס. שאלת
כשר ללולב לפי שאין ענותו עשויה
של שלש שלש עליון: מתני' וחבילי
ורדיו. מין קנים הם שעושין ורדיון
טו"ל"ש נלע"ז ואוגדיו אותם ובעדן
למין כהמה אוכלתן ולכי יבשי עומדים
להיסק: אין מסככין בהן. כשהן
קשורין ונגמרא מפרש טעמא: ופולן.
הפסולין ששניו נסקן: כשרין
לדפוס. דכל סוכה הכתוב סך
משמע דדופן לא איקרי סוכה ודנפקא
לן (לעיל ד' ו): דפנות מנסכת נכסת
בנסות מיימורא דקראי יליפין ולא
ממשעומחא הלכך סוכות תעשה
באספק מגרנך אסככה הוא דקאי:
גמ' שמעיה מר' יוחנן סריס. פי'
טעם שני דברים האמורים נמשגתו
שעממי ממנו: חדא סא. דחבילין
מ"ט לא מסככי בהו וחדא הא דמתן
נתימין החוטט בגדיש לעשות לו
סוכה טעל מן העומרים למטה סמוך
לארץ ונכנס לתוכו ועושה חלל
כשיעור סוכה וסך עשוי ועומד
מאליו אית סוכה ופירש לי ר' יוחנן

אי מה חגיגה בעלי חיים. לעיל (דף ט.) גבי הא דליפין איסור
הנאה לא שייך לנאקשוי הכי:
בפסולת גורן ויקב הכתוב מדבר. רבי יוחנן לא יליף מעני
כדכפר צירושלמי דין כדעמיה ודין כדעמיה רבי

יוחנן אמר עניים למעלה היו כלומר
מן השמים הן בחין ואין זה גדולו מן
הארץ דקמתי מתניתין ור"ל אמר
למטה היו ר' יוחנן מדמי להו כלדס
המשלח לחכרו חנית וקנקנים ורש
לקיס מדמי ליה כמאן דלמר לחכרה
שלח קופתך וסך לך מיעין והכי ממי
אימא נכראשית רבה (פרשה יג) ר'
יוחנן אמר אין עניים אלא למעלה
שנאמר וארו עם עניי שמיא ריש
לקיס אמר אין עניים אלא מלמטה
שנאמר מעלה נשאים מקצה הארץ
על דעמיה דרבי יוחנן לאחד שביד
את חכרו נחבית של יין וקנקנים על
דעמיה דר"ל לאחד שאמר לחכרו
מן לי סאה מיעין אמר לו הבא לי
קופתך ונא מדוד כן אמר הקב"ה
לארץ אימתי עניו וקביל מיטרא:
אמר רבי ירמיה אמר ר' ירמיה שדא
ובו' ואתא רבי ירמיה שדא
ביה נרגא. משמע דרבי ירמיה לא
מוקי ליה לקרא בפסולת גורן וימיה
דכפ"ק דר"ה (דף יג.) דריש חג
האספק אמר אסוף קליר ריבין רבי
חנינא מי מליית אמרת מאי אסוף
קליר והכתיב מגרנך ומיקנך בפסולת
גורן ויקב הכתוב מדבר אמר רבי
ירמיה אמר ר' יוחנן ואתא רבי
חנינא ושלח ביה נרגא אלמא מודה
ר' ירמיה דכפסולת גורן ויקב הכתוב
מדבר וי"ל דהכא ממי מודה בה רבי
ירמיה ולא קאמר אלא דלא ידע לשטיי
קושיא דר' ירמיה: חבילי' ורדיו.
מפרש צירושלמי דאין חבילה
פחותה מעשרים ותמשה קנים:
אין
הך דרבי חייה בר אבא לא שמויע ליה אמר רב אשי אמו חבילי קש וחבילי
עצים משום גורת אוצר איכא משום תעשה ולא מן העשוי ליכא
והחוטט בגדיש משום תעשה ולא מן העשוי איכא משום גורת אוצר
ליכא ור' יוחנן אמר לך הכא דקתני אין מסככין בהן לכתחלה הוא
דאין

עו א מ"י פ"ה מכלסת
סוכה פ"ה י' קמז
עין מן עובדי' א"ח סי'
חריטט ספיק טו:
עו ב מ"י שם חוש"ע שס
ספיק י'
עו ג מ"י שם פ"ד הלכה
טו וקמז שם חוש"ע
א"ח סי' סוף ספיק א':

לעוי רש"י

טורלי"ש (טורדיל"ש).
קנים, בעבוליה.

רבינו חננאל

ונדחיה. ואישיטא
מרכיב באספק מגרנך
[ו]מיקב. בפסולת גורן
ויקב הכתוב מדבר. ונדחיה
גם זו. ודקור רב אשי
מרכיב [מ]גורן ש"ס
מגורן ולא גורן עצמו,
וכן מיקב ולא יקב עצמו,
למפטי יין קרוש ונדחיה
בו. ונמצא קשיא ורבי
ירמיה דחזיה. ועמד לרבי
ר' יעקבא בפסולת גורן
ויקב. רב חסדא [אמר]
הכא צאו הדר והביאו
עלי זית ועלי עץ [סמן]
ועלי הדס ועלי תפרים
ועלי עץ עבות לעשות
[סוכות] ככתוב, כתיב, מה
היי גדולי קרקע ולא
מקבלי טומאה אף כל
כדחזיהו. ואיסקא הדר
הוא עבות, מאי היא עבות
[ל]לולב, שאר מיני הדס
לסוכה. [מתני] חבילי'
קש וחבילי' עצים כו'.
אמר ר' יעקב שמעתי
מר' יוחנן דאמר בחלין
מתני'. הא דקתני [אין]
מסככין בחבילות והא
דקתני החוטט בגדיש,
פי' חוטט כמו חופר,
כדנרטינן כפא דחט נגרא
בגויה נשרוף חרדלא.
החוטט בגדיש לעשות לו
סוכה אינה סוכה. חדא
פסולה משום גורת אוצר,
וחדא פסולה מראורייתא
מרכיב תעשה. ולא מן
העשוי, ולא ידענא לפרש
הו מנייהו דאורייתא והא
מנייהו מדרבנן. וישמעא
היי חבילות דקתני אין
מסככין לכתחלה.